

КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАСИЛЬНИЦЬКИХ ЗЛОЧИНІВ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ

Войцеховський Богдан Олександрович,

аспірант кафедри кримінології

та кримінально-виконавчого права,

Національний юридичний університет

імені Ярослава Мудрого,

Україна, м. Харків

e-mail: denny19.97@ukr.net

ORCID 0000-0002-6872-5679

У статті розглянуто стан і тенденції злочинності проти життя та здоров'я особи із застосуванням вогнепальної зброї в Україні, надано кримінологічну характеристику цьому явищу в сучасних умовах. Досліджено сталі кримінальні правопорушення, вчинені з використанням вогнепальної зброї та кваліфіковані за статтями 115, 116, 118, 119, 121, 122, 123, 124, 125, 128, 129 Кримінального кодексу України. Отримані дані дозволили дійти висновку про коливання обсягів насильницьких кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи, що вчиняються із застосуванням вогнепальної зброї.

Ключові слова: кримінальні правопорушення, вчинені з використанням вогнепальної зброї; кримінологічна характеристика злочинності; вогнепальна зброя.

Вступ. Ефективність заходів запобігання злочинності значною мірою залежить від обізнаності правоохоронців про об'єкт запобіжного впливу. Тож знання кримінологічної характеристики злочинів проти життя та здоров'я особи, що вчиняються із застосуванням вогнепальної зброї, має особливе значення для сучасної правоохоронної практики в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематиці насильницької злочинності загалом та її окремих видів присвятили свої праці Ю. М. Антонян (Yu. M. Antonian), В. С. Батиргарєєва (V. S. Batyrhareieva), М. Ю. Валуйська (M. Yu. Valuiska), Б. М. Головкін (B. M. Holovkin), І. М. Даньшин (I. M. Danshyn), В. М. Дрьомін (V. M. Dromin), А. П. Закалюк (A. P. Zakaliuk), О. М. Костенко (O. M. Kostenko), В. В. Сташис (V. V. Stashys), В. Я. Тацій (V. Ya. Tatsii), В. І. Шакурн (V. I. Shakun) та ін.

Вагомий внесок у розробку проблеми «збройних» злочинів у контексті з

іншими питаннями кримінального права та кримінології зробили О. М. Бандурка (O. M. Bandurka), В. В. Голіна (V. V. Holina), О. М. Литвак (O. M. Lytvak), В. О. Навроцький (V. O. Navrotskyi), М. І. Хавронюк (M. I. Khavroniuk) та ін.

Так, Є. В. Кізіменко (Ye. V. Kizimenko) дослідив випадки незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами та вибуховими речовинами, відзначив тенденцію стійкого зростання кількості злочинів цього виду в 2013–2018 рр. та високу латентність таких посягань, наголосивши, що кількість вилученої зброї несумірна з кількістю зброї, що знаходиться у населення країни [7, с. 10–14]. Крім того, він охарактеризував основні фактори, що визначають існування природної, штучної та суміжної латентності незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами та вибуховими речовинами [6, с. 152–156].

У свою чергу Л. М. Кулик (L. M. Kulyk) проаналізувала теоретичні й практичні питання, пов'язані з організаційно-правовими та кримінологічними аспектами протидії злочинам, що вчиняються з використанням зброї [10]. На думку дослідниці, чинна система запобігання залежить від дії комплексу детермінант, серед яких найбільш значимими є незаконний обіг зброї, корупція в державному апараті, лібералізація державної політики щодо обігу зброї [9, с. 180–185].

Водночас Б. М. Головкін (B. M. Holovkin) дійшов висновку, що в основі механізму насильницьких злочинів лежить мотивація до заподіяння фізичної та психічної шкоди іншим людям [4, с. 17].

В. В. Бойко (V. V. Boiko) розглянула проблему насиченості великих міст України зброєю як фактор, що дезорганізує суспільство та істотно впливає на тяжку насильницьку злочинність проти життя та здоров'я особи [1, с. 134].

Мета та завдання статті. Вітчизняні криміналісти вже мають значний досвід з вивчення проблематики насильницьких злочинів. Втім, з огляду на мінливість соціальних процесів, наразі існує необхідність ґрунтовного дослідження злочинів проти життя та здоров'я особи, вчинених із застосуванням вогнепальної зброї, а також надання їм кримінологічної

характеристики. Відтак метою статті є визначення стану та тенденцій злочинності проти життя і здоров'я особи із застосуванням вогнепальної зброї в Україні, а завданням – її кримінологічна характеристика.

Виклад основного матеріалу. На думку В. Н. Кудрявцева (V. N. Kudriavtsev) кримінологічна характеристика злочину являє собою вихідний етап для оптимізації процесу розробки та реалізації заходів з їх профілактики. Якщо розглядати попередження злочинів як цілісну систему, то кримінологічна характеристика є однією з її складових, а іншою виступає розробка і реалізація відповідних профілактичних заходів [8, с. 211]. Втім до цього часу категорія «кримінологічна характеристика злочинності» ще не отримала усталеного значення [11].

Загалом вважається, що кримінологічна характеристика передбачає виявлення системи ознак конкретного злочину, а саме всіх властивостей, закономірностей, факторів і наслідків злочину (окремого його виду), а також властивостей особистості злочинця (окремого її типу) [2, с. 248].

На переконання М. І. Фіалки (M. I. Fialka), термін «кримінологічна характеристика злочинності» містить у собі опис характерних рис злочинності як явища, що здійснюється через призму аналізу її кількісно-якісних показників, серед яких – абсолютна кількість злочинів та злочинців, коефіцієнти злочинності (коефіцієнт злочинної інтенсивності та коефіцієнт злочинної активності), структура та динаміка злочинності, її географія та ціна [11, с. 245].

У свою чергу В. В. Голіна (V. V. Holina) і М. О. Маршуба (M. O. Marshuba) наголошують, що кримінологічна характеристика злочинності (певного виду злочинів) повинна включати тільки складові зазначеного явища, які мають місце на даний момент, характеризуючи істотні ознаки та властивості, що визначають злочинність та особу злочинця. Статистично значущим показниками злочинності в цілому та окремих її видів (груп) вони вважають рівень, структуру і динаміку [4, с. 55].

У даному дослідженні використано загальновизнане розуміння

кримінологічної характеристики, що охоплює такі показники: рівень злочинності, коефіцієнти злочинності, динаміку злочинності, структуру злочинності, географію злочинності, ціну злочинності та рівень латентності.

Безпосереднім об'єктом нашого дослідження стали кримінальні правопорушення, вчинені з використанням вогнепальної зброї та кваліфіковані за такими статтями Кримінального кодексу України (далі – КК України): 115 «Умисне вбивство»; 116 «Умисне вбивство, вчинене в стані сильного душевного хвилювання»; 118 «Умисне вбивство при перевищенні меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення»; 119 «Вбивство через необережність»; 121 «Умисне тяжке тілесне ушкодження»; 122 «Умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження»; 123 «Умисне тяжке тілесне ушкодження, заподіяне у стані сильного душевного хвилювання»; 124 «Умисне заподіяння тяжких тілесних ушкоджень у разі перевищення меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення»; 125 «Умисне легке тілесне ушкодження»; 128 «Необережне тяжке або середньої тяжкості тілесне ушкодження»; 129 «Погроза вбивством».

Дані щодо цих посягань (2013–2020 рр.) були отримані у результаті офіційного запиту до Офісу Генерального прокурора України, а про кількість населення України – з сайту Державної служби статистики України. На жаль, в офіційній звітності відсутні дані з тимчасово окупованих територій Автономної Республіки Крим та окремих районів Донецької та Луганської областей у період з 2015 р. з причини збройної агресії РФ.

Застосування статистичних методик дозволило визначити основні показники кримінологічної характеристики досліджуваного явища:

- рівень злочинності – це абсолютна кількість злочинів та осіб, що їх вчинили;

- динаміка злочинності відображає зміни її кількісних та якісних показників протягом певного терміну. У нашому дослідженні динаміка рівня

злочинності обраховувалась співвідношенням даних наступного періоду до даних попереднього (так званим «ланцюговим методом»);

– коефіцієнти злочинності – відносний статистичний показник, за результатами обрахування якого встановлюється інтенсивність прояву злочинності. Нами обраховувався коефіцієнт злочинної інтенсивності (K_{zi}) за формулою: $K_{zi} = (Z : H) \times E$, де: Z – загальна кількість зареєстрованих злочинів на певній території за певний період часу; H – загальна кількість населення, що мешкає на певній території; E – єдина розрахункова база – визначена кількість мешканців регіону (в domu випадку обраховувалось до 100 000 осіб).

За результатами обрахування цих показників було отримано дані про поточні характеристики та тенденції змін кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я, вчинених із застосуванням вогнепальної зброї (табл. 1).

Таблиця 1

Показники кримінальних правопорушень, вчинених із застосуванням вогнепальної зброї й кваліфікованих за статтями 115, 116, 118, 119, 121, 122, 123, 124, 125, 128, 129 КК України

Показник	Роки							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Населення України станом на 1 січня (тис. осіб)	45553,0	45426,2	42928,9	42760,5	42584,5	42386,4	42153,2	41902,4
Усього обліковано	122	419	269	137	77	65	817	61
K_{zi}	0,2678	0,9224	0,6266	0,3204	0,1808	0,1534	1,9381	0,1456
Динаміка	-	244,44	-32,07	-48,87	-43,57	-15,15	1163,43	-92,49

Окремі ж види посягань із заявленого переліку мають такі характеристики (табл. 2).

Таблиця 2

Динаміка рівня кримінальних правопорушень вчинених із застосуванням вогнепальної зброї та кваліфікованих за ст. 115 «Умисне вбивство» КК України

Показник	Роки							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Усього обліковано	61	316	190	91	77	65	746	61
Динаміка	-	418,03	-39,87	-52,11	-15,38	-15,58	1047,69	-91,82

Динаміка рівня кримінальних правопорушень, вчинених із застосуванням

вогнепальної зброї» та кваліфікованих за ст. 115 «Умисне вбивство» КК України, в цілому демонструє тенденцію до зниження. Різке їх збільшення у 2014 р. може бути пояснено початком військових дій на Донбасі й відповідно збільшенням доступу населення до зброї.

Схожі тенденції виявляються й у динаміці кримінальних правопорушень, вчинених із застосуванням вогнепальної зброї та кваліфікованих за статтями 121 «Умисне тяжке тілесне ушкодження» (табл. 3) та 122 «Умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження» КК України (табл. 4).

Таблиця 3

Динаміка рівня злочинності кримінальних правопорушень за ст. 121 «Умисне тяжке тілесне ушкодження» КК України, вчинених із застосуванням вогнепальної зброї

Показник	Роки							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Усього обліковано	9	25	14	7	7	1	27	4
Динаміка	-	177,78	-44,00	-50,00	0,00	-85,71	2600,00	-85,19

Таблиця 4

Динаміка рівня злочинності кримінальних правопорушень за ст. 122 «Умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження» КК України, вчинених із застосуванням вогнепальної зброї (у % до попереднього року)

Показник	Роки							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Усього обліковано	4	19	8	1	3	5	15	0
Динаміка	-	375,00	-57,89	-87,50	200,00	66,67	200,00	-100,00

Певні особливості мають кримінальні правопорушення, вчинені із застосуванням вогнепальної зброї та кваліфіковані за ст. 125 «Умисне легке тілесне ушкодження» КК України (табл. 5).

Таблиця 5

Динаміка рівня злочинності кримінальних правопорушень, вчинених із застосуванням вогнепальної зброї та кваліфікованих за ст. 125 «Умисне легке тілесне ушкодження» КК України

Показник	Роки							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Усього обліковано	5	12	7	0	7	5	4	1
Динаміка	-	140,00	-41,67	-100,00	-	-28,57	-20,00	-75,00

Мінімальними є показники кримінальних правопорушень, вчинених із

України «Умисне тяжке тілесне ушкодження, заподіяне у стані сильного душевного хвилювання», та ст. 124 «Умисне заподіяння тяжких тілесних ушкоджень у разі перевищення меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення» КК України.

Таблиця 6

Динаміка рівня злочинності кримінальних правопорушень, вчинених із застосуванням вогнепальної зброї та кваліфікованих за ст. 123 «Умисне тяжке тілесне ушкодження, заподіяне у стані сильного душевного хвилювання» КК України

Показник	Роки							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Усього обліковано	0	0	0	0	0	0	2	1

Таблиця 7

Динаміка рівня злочинності кримінальних правопорушень, вчинених із застосуванням вогнепальної зброї та кваліфікованих за ст. 124 «Умисне заподіяння тяжких тілесних ушкоджень у разі перевищення меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення» КК України

Показник	Роки							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Усього обліковано	0	2	0	2	0	0	2	1

Характеристики кримінальних правопорушень, вчинених у досліджуваний період із застосуванням вогнепальної зброї і кваліфіковані за ст. 128 «Необережне тяжке або середньої тяжкості тілесне ушкодження» КК України, наведено у табл. 8.

Таблиця 8

Динаміка рівня злочинності кримінальних правопорушень за ст. 128 «Необережне тяжке або середньої тяжкості тілесне ушкодження» КК України, вчинених із застосуванням вогнепальної зброї

Показник	Роки							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Усього обліковано	9	9	15	12	8	7	5	9
Динаміка	-	0,00	66,67	-20,00	-33,33	-12,50	-28,57	80,00

Майже стабільну тенденцію до зниження тривалий час демонструють кримінальні правопорушення, вчинені із застосуванням вогнепальної зброї та

кваліфіковані за ст. 129 «Погроза вбивством» КК України.

Таблиця 9

Динаміка рівня злочинності кримінальних правопорушень, вчинених із застосуванням вогнепальної зброї та кваліфікованих за ст. 129 «Погроза вбивством» КК України

Показник	Роки							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Усього обліковано	22	21	19	15	7	11	7	9
Динаміка	-	-4,55	-9,52	-21,05	-53,33	57,14	-36,36	28,57

Дані табл. 10 закріплюють інформацію про мінімальну кількість кримінальних правопорушень, кваліфікованих за ст. 116 «Умисне вбивство, вчинене в стані сильного душевного хвилювання» КК України, що були скоєні із застосуванням вогнепальної зброї.

Таблиця 10

Динаміка рівня злочинності кримінальних правопорушень, вчинених із застосуванням вогнепальної зброї та кваліфікованих за ст. 116 «Умисне вбивство, вчинене в стані сильного душевного хвилювання» КК України

Показник	Роки							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Усього обліковано	1	0	0	1	0	0	0	0

Вбачаються особливості стану кримінальних правопорушень, вчинених із застосуванням вогнепальної зброї й кваліфікованих за ст. 118 «Умисне вбивство при перевищенні меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення» КК України (табл. 11). Невелика кількість цих посягань може бути пояснена дотриманням користувачами зброї встановлених правил поведінки з нею.

Таблиця 11

Динаміка рівня злочинності кримінальних правопорушень, вчинених із застосуванням вогнепальної зброї та кваліфікованих за ст. 118 «Умисне вбивство при перевищенні меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення» КК України

Показник	Роки							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Усього обліковано	0	4	4	3	0	1	2	2
Динаміка	-	-	0,00	-25,00	-100,00	-	100,00	0,00

Цю ж обставину підтверджують і дані щодо кількості та динаміки кримінальних правопорушень, кваліфікованих за ст. 119 «Вбивство через необережність» КК України, вчинених із застосуванням вогнепальної зброї (табл. 12).

Таблиця 12

Динаміка рівня злочинності кримінальних правопорушень вчинених із застосуванням вогнепальної зброї та кваліфікованих за ст. 119 «Вбивство через необережність» КК України

Показник	Роки							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Усього обліковано	11	11	12	5	10	9	9	7
Динаміка	-	0,00	9,09	-58,33	100,00	-10,00	0,00	-22,22

Слід наголосити, що наведені дані є показниками зареєстрованої частини злочинності, яка розглядається. Повна ж її характеристика має даватися з урахуванням латентності посягань цього виду. Матеріал за цією проблемою вже було викладено у роботі [3]. Відповідно до наших напрацювань можемо оцінити латентність насильницьких кримінальних правопорушень, вчинених із застосуванням вогнепальної зброї, в цілому на рівні до 50 %.

Висновки. З огляду на наведені дані є підстави стверджувати про коливання обсягів насильницьких кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи, що вчиняються із застосуванням вогнепальної зброї. Збільшення у 2014 р. посягань цього виду з найбільш тяжкими наслідками може пояснюватись початком військових дій на Донбасі й відповідно збільшенням доступу населення до зброї. Офіційні дані щодо досліджуваного явища мають уточнюватися з урахуванням його латентності на рівні до 50 %.

Список літератури

1. Бойко В. В. Кримінологічна характеристика та запобігання тяжкій насильницькій злочинності проти життя та здоров'я особи в особливо великих містах України : дис. ...канд. юрид. наук : 12.00.08. Харків, 2018. 296 с.
2. Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. Т. 1: Кримінологія. Кримінально-виконавче право / редкол. : В. І. Шахун, В. І. Тимошенко та ін. ; Нац. акад. прав. наук України ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2019. 544 с.
3. Войцеховський Б. О. Латентність злочинів проти життя та здоров'я особи, що вчиняються із застосуванням вогнепальної зброї. *Теорія і практика правознавства*. 2020. Вип. 2 (18). URL: <http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/214814>. DOI: <https://doi.org/10.21564/2225->

6555.2020.18.214814.

4. Голина В. В. Маршуба М. О. Криминологическая характеристика личности несовершеннолетнего корыстно-насильственного преступника в Украине : монография. Харків : Право, 2014. 280 с.

5. Головкін Б. М. Види злочинності. *Журнал східноєвропейського права*. 2015. № 18. С. 14–21.

6. Кізіменко Є. В. Латентність незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2019. Вип. 1. Т. 2. С.152–156.

7. Кізіменко Є. В. Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами: криминологічна характеристика та запобігання (ст. 263 КК України) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук (д-ра філософії) : 12.00.08. Харків, 2019. 20 с.

8. Криминология : учебник / под ред. акад. В. Н. Кудрявцева, проф. В. Е. Эминова. Москва : Юрист, 1997. 512 с.

9. Кулик Л. М. Правові чинники незаконного обігу зброї в Україні. *Право і суспільство*. 2011. № 2. С. 180–185.

10. Кулик Л. М. Боротьба зі злочинами, що вчиняються з використанням зброї : дис. ...канд. юрид. наук : 12.00.08. Запоріжжя, 2006. 251 с.

11. Фіалка М. І. До проблеми визначення терміну «криминологічна характеристика злочинності». *Вісник криминологічної асоціації України*. 2015. № 1. (9). С. 237–245.

Войцеховский Б. А., аспирант кафедры криминологии и уголовно-исполнительного права, Национальный юридический университет имени Ярослава Мудрого, Украина, г. Харьков.

e-mail : denny19.97@ukr.net ; ORCID 0000-0002-6872-5679

Криминологическая характеристика насильственных преступлений, совершаемых с применением огнестрельного оружия

В статье проанализированы данные о состоянии и тенденциях насильственных преступлений в Украине с применением огнестрельного оружия, квалифицированных по статьям 115, 116, 118, 119, 121, 122, 123, 124, 125, 128, 129 Уголовного кодекса Украины. Приведены показатели уровня преступности, динамики, коэффициента преступной интенсивности. Сделан вывод о колебаниях показателей преступности этого вида с общей тенденцией на снижение. Полная характеристика должна учитывать латентность посягательств до 50 % от зарегистрированных.

Ключевые слова: уголовные правонарушения, совершенные с использованием огнестрельного оружия; криминологическая характеристика преступности; огнестрельное оружие.

Voitsekhovskiy B. O., Postgraduate of the Department of Criminology and Criminal Executive Law, Yaroslav Mudryi National Law University, Ukraine, Kharkiv.

e-mail: denny19.97@ukr.net ; ORCID 0000-0002-6872-5679;

Criminological characterisation of violent crimes involving firearms, committed against life and well-being of people

Efficiency of crime preventive measures directly depends on the awareness of law enforcement agents about the object of preventive influence. It is especially important to consider this circumstance in relation to violent infringements. Therefore, knowledge concerning the criminological profile of crimes against life and well-being of people that are committed with firearms, under severe criminogenic conditions in the country, has a special value.

As of today, the category “criminological characteristic of criminality” is yet to receive it’s solid value. Typically, this term consists of descriptions of distinctive features of criminality as a phenomenon, which is composed via analysis of it’s quantitative and qualitative indicators, namely:

total amount of offences and perpetrators, coefficient of criminality (coefficients of crime intensity and crime activity), crime dynamics, crime structure, geography of crime and price of crime.

In this research a universally recognized model of criminological characteristic was used, which involves such indicators: crime level, crime coefficient, crime dynamics, crime structure, geography of crime, price of crime and level of latency.

The purpose of this article is to determine the current state and tendencies of crimes against life and well-being of people involving firearms use in Ukraine. The challenge of this article is to provide a criminological characteristic of this phenomenon under modern conditions.

Research results have established a general pattern of lowering levels of certain crimes, qualified by the following articles of Criminal Code of Ukraine: 115 "Homicide", 116 "Murder committed in the heat of passion", 118 "Murder in excess of necessary defense or in excess of measures necessary to apprehend an offender", 119 "Negligent homicide", 121 "Intended grievous bodily injury", 122 "Intended bodily injury of medium gravity", 123 "Intended grievous bodily injury inflicted in the heat of passion", 124 "Intended grievous bodily injury inflicted in excess of necessary defense or in excess of measures necessary to apprehend an offender", 125 "Intended minor bodily injury", 128 "Negligent grievous bodily injury or negligent bodily injury of medium gravity", 129 "Death threat".

Keywords: criminal offenses committed with the use of firearms; criminological characteristics of crime; firearm.

References

1. Boiko, V.V. (2018). Kryminolohichna kharakterystyka ta zapobihannia tiazhkii nasyllynskii zlochynnosti proty zhyttia ta zdorovia osoby v osoblyvo velykykh mistakh Ukrainy. *Candidate's thesis*. Kharkiv [in Ukrainian].
2. Velyka ukrainska yurydychna entsyklopediia. (Vols. 1–20); Vol. 18: Kryminolohiia. Kryminalno-vykonavche pravo. Shakun, V.I., Tymoshenko, V.I. (Eds.). (2019). Nats. akad. prav. nauk Ukrainy; In-t derzhavy i prava imeni V. M. Koretskoho NAN Ukrainy; Nats. yuryd. un-t imeni Yaroslava Mudroho. Kharkiv: Pravo [in Ukrainian].
3. Voitsekhovskiy, B.O. (2020). Latentnist zlochyniv proty zhyttia ta zdorov'ia osoby, shcho vchyniaiutsia iz zastosuvanniam vohnepalnoi zbroi. *Teoriia i praktyka pravoznavstva, issue 2 (18)*. URL: <http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/214814>. DOI: <https://doi.org/10.21564/2225-6555.2020.18.214814> [in Ukrainian].
4. Golina, V.V. Marshuba, M.O. (2014) Kriminologicheskaya harakteristika lichnosti nesovershennoletnego koryistno-nasilstvennogo prestupnika v Ukraine. Harkov: Pravo [in Russian].
5. Holovkin, B.M. (2015). Vydy zlochynnosti. *Zhurnal skhidnoievropeiskoho prava, 18, 14–21* [in Ukrainian].
6. Kizimenko, Ye.V. (2019). Latentnist nezakonnogo povodzhennia zi zbroieiu, boiovymy pryпасamy або vybukhovymy rehovynamy. *Naukovyi visnyk publichnoho ta pryvatnoho prava, issue 1, vols. 2, 152–156* [in Ukrainian].
7. Kizimenko, Ye.V. (2019). Nezakonne povodzhennia zi zbroieiu, boiovymy pryпасamy або vybukhovymy rehovynamy: kryminolohichna kharakterystyka ta zapobihannia (st. 263 KK Ukrainy). *Extended abstract of PhD Thesis*. Kharkiv: [in Ukrainian].
8. Kudriavtsev V. N., Emynov V. E. (Eds.). (1997) Kryminolohiia. Moscow: Yuryst [in Russian].
9. Kulyk L.M. (2006). Borotba zi zlochynamy, shcho vchyniaiutsia z vykorystanniam zbroi. *Candidate's thesis*. Zaporizhzhia [in Ukrainian].
10. Kulyk. L.M. (2011). Pravovi chynnyky nezakonnogo obihu zbroi v Ukraini. *Pravo i suspilstvo, 2, 180–185* [in Ukrainian].
11. Fialka, M.I. (2015). Do problemy vyznachennia terminu «kryminolohichna kharakterystyka zlochynnosti». *Visnyk kryminolohichnoi asotsiatsii Ukrainy, 1 (9), 237–245* [in Ukrainian].

Надійшла до редколегії 05.11.2021 р.